

Rigtmar en vriendin Anoeek aan de wandel.

**Rigtmar Brandenburg. ??
?? Rigtmar Brandenburg.
Sorry? R. I. G. T. M. A. R.
Brandenburg. Enfin, zo
gaat net nou elke keer als
Rigtmar Brandenburg
zich voorstelt. Had hij
ook maar niet met zo'n
moeilijke naam in Spanje
moeten gaan wonen.
Maar dat is nou net wat
deze wereldfries van
kinds af aan altijd heeft
gewild.**

Spanje: mooi weer, vriendelijke mensen, lekker eten en veel zakelijke kansen. Dat laatste ontdekte Rigtmar Brandenburg (net 26) uit Drachten toen hij er stage kwam lopen bij een onderneming in kunsthout. Een jeugdroom, want als kind had hij al een hoofd vol Spanje.

„Mijn broer Askal had het altijd over varen en die is binnenvaartschipper geworden en ik had het altijd over Spanje. En daar woon ik nu ook. Mischien ook wel omdat ik in Drachten ben opgegroeid. Als je daar woont, ga je al heel snel kijken wat er nog meer is”, grapt Rigtmar.

In het tweede jaar van zijn heao-studie communicatie in Groningen vertrok hij naar Malaga voor een uitwisseling. Het derde jaar liep hij stage op het hoofdkantoor van de ANWB en het vierde jaar (in 2003) vertrok hij naar Barcelona. Daar kon hij stage lopen bij een groot bedrijf in terrasmeubilair. Hij schreef een communicatieplan maar moest tegelijkertijd wel aan de slag als *office manager* en bovendien beloven er te komen werken als hij was afgestudeerd.

Drie keer voorstellen in Spanje

Terrasmeubilair is in Spanje dikke handel. Elk jaar gaan er in Spanje en Portugal tweehonderd containers vol stoelen en tafels doorheen. Rigtmar zorgde ervoor dat die containers in China werden gevuld. Hij werd als tweede man aangenomen op het kantoor in Barcelona. De baas haalde de deals binnen en Rigtmar deed de rest.

Tussendoor regelde hij zijn eerste eigen *salesproject*: hij verkocht tweeduizend opvouwbare kruiwagens aan een importeur, die ze doorverkocht aan verschillende tuincentra in Spanje. En dat vond hij een stuk leuker dan het inplannen van zeecontainers.

Rigtmar werd ook steeds vaker geraadpleegd door mensen die toegang zochten tot de Spaanse markt. „Eerst gaf ik advies voor een fles wijn en een etentje, toen dacht ik 'hier moest ik maar gewoon mijn werk van maken en dan mijn uren in rekening brengen.'” Op 1 mei 2006 begon hij met Brandenburg Consulting, vanuit een van de slaapkamers van zijn appartement in Barcelona.

Dat appartement deelt hij met vriendin Anoeek Aukema (26), die trouwsen ook uit Drachten komt maar is geboren in Leeuwarden. Zij werkt voor een bedrijf in Barcelona dat bedrijfsuitjes organiseert, oneerbiedig gesteld. Officieel is het een *incentivebureau* dat *teambuilding* doet voor bedrijven die bijvoorbeeld een *sales kickoff* plannen.

TESTS

Ze leerden elkaar kennen toen Rigtmar in 2003 met Kerstmis naar huis kwam. Het jaar daarna reisde Anoeek tien keer naar Barcelona, waarna ze besloten dat ze daarmee alle tests wel hadden doorstaan. Nu huren ze een appartement in Barcelona. Vijf-

De Spaanse spoorwegen mogen dan uitstekend functioneren, de post doet het minder. Rigtmars wereldklompen zwerven al een dikke week door Barcelona, van postkantoor naar postkantoor. Daarom deze montage.

Spaans spoor

Het openbaar vervoer in Spanje is fantastisch geregeld, aldus Rigtmar Brandenburg. Hij heeft dan ook geen auto, want je kunt sneller en goedkoper per trein reizen. Een retourticket voor de hogesnelheidslijn van Barcelona naar Valencia kost €57. Met een auto ben je €60 aan brandstof kwijt en twee keer dik €25 voor een kaartje voor de snelweg.

„Het is een feest in Spanje met de trein te gaan. Alles is goed geregeld, geen vertraging, je hebt altijd plek, krijgt

een koptelefoon, kunt films zien. En voor €4 bezorgt een koerier je ticket aan huis.”

„Ook de gewone trein is veel goedkoper en met de metro ben je in een half uur aan andere kant van de stad. Ze hebben nu in tien maanden tijd een tramlijn aangelegd van de buitenwijken van Barcelona naar het centrum. Daar kunnen ze in Nederland nog wat van leren. Echt, niet alles is *mañana* in Spanje.”

hoog en net als alle huizen in de hippe Spaanse stad hartstikke duur, volgens Rigtmar.

Ze zijn €800 per maand kwijt voor 100 vierkante meter woonruimte, inclusief vier slaapkamers en een balkonnetje om op te zitten. Een zeldzaamheid in Barcelona, waar de meeste balkons zo klein zijn dat je er net je slippers op kwijt kunt. Er is geen cv, ze behelpen zich met een elektrisch kachelletje als het koud wordt. Gelukkig vriest het bijna nooit in Barcelona.

Het eerste jaar Brandenburg Consulting betekende de broekriem aanhalen. *Bootstrapping* noemen beginnende jonge ondernemers dat. Met zo weinig mogelijk middelen - geen vreemd vermogen - een bedrijf uit de grond stampen.

Rigtmar begon met 4000 gespaarde eurootjes, een laptop, een bureau en een website. Hij kan er nu van leven, al heeft het wel geknepen en betaalde Anoeek soms wat meer huur. „We kunnen tenminste weer eens uit eten en ik heb twee nieuwe pakken en een zonnebril gekocht.” En sinds half mei huurt hij een kantoor in een mooi oud pand in het centrum van Barcelona. „In het begin merk je dat de wereld niet op je zit te wachten. Maar na een

jaar hard werken begint het er nu op te lijken. Ik heb mijn naam ook mee, want die vinden ze zo moeilijk dat ik me altijd drie keer moet voorstellen. Dat blijft wel hangen natuurlijk”, lacht Rigtmar. Bovendien associëren Spanjaarden een Noord-Europese naam als Brandenburg met kwaliteit en dat helpt, verklaart hij.

BRUF

Wat Rigtmar met zijn onderneming wil en doet, is een brug slaan tussen Nederland en Spanje. „Nederlanders denken dat ze precies weten hoe het werkt in Spanje en dat is dus niet zo. Bij de eerste zakenlunch maken ze meteen al drie fouten.”

„Op de eerste plaats komt een Spanjaard vaak een kwartier later. Dat is normaal, maar een Nederlander denkt al snel dat hij dus geen belangstelling heeft. Onzin. Spanje is twaalf keer zo groot als Nederland. Je bent veel langer onderweg en hebt veel meer kans op vertraging. Later komen hoort er hier bij. Kinderen worden al niet om 9 uur op school verwacht, die komen ergens tussen negen en half tien. Op tijd komen krijgen ze dus in de basis al niet mee.”

„De tweede fout is dat een Nederlander veel te direct is. Die zegt 'Ik ben Jan en dit is mijn plan'. En verwacht

dan terug: 'Ik ben Pedro, vertel op'. Maar dat wil die Spanjaard helemaal niet, die wil eerst met je praten over je vrouw, je kinderen, de voetbalclub waar je fan van bent. Pas na het hoofdgerecht komen zaken aan bod. De derde fout is dat de Nederlander verwacht dat na het toetje al wat wordt besloten. En dat duurt in Spanje veel langer. Ze zeggen ook niet gemakkelijk nee. Soms melden ze na week of drie dat ze 'op dit moment niet willen of kunnen'.”

De salarissen liggen in Spanje lager dan in Nederland. De meesten zitten op €1000 netto. Dat betekent dus lang thuis blijven tot je kunt gaan samenwonen. Parttime werken is niet gebruikelijk. Erg ambitieus zijn Spanjaarden niet, volgens Rigtmar. „De meerderheid wil geen leidinggevende functie. Dat is in Nederland precies andersom.”

Maar hij wil er wel op wijzen dat Spanje desondanks al vijf jaar de best draaiende economie heeft in de Europese Unie. En 60 procent van de banengroei in de EU-landen. Bovendien is Spanje koploper met de groei van de handel via internet. „Alles is later maar dan kun je wel leren van de fouten van anderen.”

MARJA BOONSTRA

Bûter, brea en griene tsiis

Melk 1 liter €1,85
Stokbrood €0,48
Bruin brood €1,32
Yoghurt 4x125 gram €0,50
Krop ijsbergsla €0,90
Verse gamba's, 500 gram €4,60
Edammer plakjes €1,95
Paella (diepgevroren 2 pers.) €2,20
Fuet (worst) €1,40

Estrella bier, 12 blikjes €4,80
Rioja voor bij het eten €2,69
Liter benzine €0,98
Entree club, dancing €15,00
Biertje in club €8,00
Koffie buiten de deur €1,00
Biertje buiten de deur €1,00
Dagmenu lunch, drie gangen plus wijn: €7 tot €10

De Band Zonder Naam is na 41 jaar toe aan zijn laatste vaarwel. Na 55 hits in de Top 40, 85 be kroonde albums en hun beeltenis op een postzegel is het mooi geweest. Vandaag wordt het allerlaatste concert gegeven. In 'BZN, Tot Ziens!' zijn de columns gebundeld, die de bandleden ten afscheid schreven voor het Noordhollands Dagblad. Een bloemlezing.

Je hebt van die ongrijpbare momenten waarin het leven volledig op zijn kop wordt gezet, zegt Jack Veerman, drummer van BZN. Zo'n moment is er ook in de geschiedenis van BZN geweest: de eerste plaats in de hitparade van Mon Amour. „Wát een blijdschap en wát een opluchting! Wekenlang leefden we in een feestroes en zweefden we van het ene optreden naar het andere, van nóg een interview naar wéér een televisieprogramma.”

Hoe anders was dat in de jaren daarvoor, toen BZN nog een rockbandje uit Volendam was. „Toen ik er in 1974 bij kwam, waren we nog steeds elk wekeinde volgeboekt met optredens. Echt veel platen verkochten we nooit en langzamerhand kwam ook de klad in de boekingen. De meeste jongens waren toen al getrouwd, en er moest toch brood op de plank komen. Jan Tuijp werd leraar aan de middelbare school, Cees Tol gaf gitaarles, anderen gingen garnalen pellen. Ik pakte de troffel weer op en ging metselen.”

„Het enige succesje dat we nog boekten, was ons optreden in 1975 tijdens de kerstnacht in de Mariakerk in Volendam. We speelden kerstliederen (natuurlijk), maar ook liedjes uit Jesus Christ Superstar. Met zangeres Marietje Kwakman (ze was toen een jaar of 15) erbij klonk dat geweldig. De kerkgangers applaudisseerden na elk nummer, hoogst ongebruikelijk tijdens een mis.”

„Dit bracht ons op het idee om mét een zangeres een heel andere weg in te slaan. Annie Schilder kwam erbij en we hadden toevallig nog een aardig melodietje op de plank liggen, dat we niet eerder hadden gebruikt: Mon Amour.” Zo begint het dus in 1976, met de Volendamse 'palingsound' doorbrekend naar megasuccess.

OBBER

Roem is relatief, dat zou het levensmotto van BZN kunnen zijn. Het is zo rond 1982 als BZN en The Rolling Stones toevallig tegelijkertijd in de Wisseloord Studio's in Hilversum zijn. Zanger Jan Keizer: „We zagen die gasten af en toe wel eens door de gang lopen, maar verder kwam het niet omdat wij niet opdringerig wilden zijn.”

„Nu waren wij daar langzamerhand kind aan huis geworden, en daarom konden wij onszelf tijdens de rustpauzes uitstekend zelf redden achter de bar. Toen ik een keertje een kopje thee voor mezelf inschonk, hoorde ik ineens iemand achter mij vriendelijk vragen: *Can I have a cup of tea, sir?* Nadat ik mij had omgedraaid, keek ik Mick Jagger recht in zijn ogen. Hij was kennelijk in de veronderstelling dat ik de ober was. Ik schikte mij onmiddellijk in die rol. Wilt u de thee met of zonder melk? vroeg ik hem in het Engels. Naderhand bleek iemand de Stones-zanger te hebben uitgelegd dat ik in Nederland een heel bekende zanger was. Want hij kwam prompt netjes zijn excuses

BZN, band van alle generaties

Begin mei nam BZN in het WTC in Leeuwarden afscheid van haar Friese fans. Foto LC/Jan de Vries

aanbieden voor het voorval.” Zangeres Carola Smit, de opvolgster van Annie Schilder, krijgt in 1987 een herseninfarct. Het wordt niet het einde van BZN, maar ook later krijgt Smit het zwaar te verduren. „Ik was toen net zwanger, voor de derde keer. Een dag voor het concert (de Symphonic Night van 1998, red.) kreeg ik voortekenen van een miskraam. Dat was wel even schrikken en een grote teleurstelling.” „Ik wist het niet zeker en ik kon pas op 24 december een echo laten maken in het ziekenhuis. Ik had alleen Dick de Boer, onze manager, hier-

over ingelicht. Het was een schitterend avond, maar Dick liep alleen maar te ijsberen en ik zong op de automatische piloot. Mijn hoofd was bij de eventuele miskraam en ik was maar met één ding bezig: als ik deze avond maar doorkom zonder ellende.”

„De volgende ochtend zagen we op de echo geen hartje meer kloppen. Ik moest het van de dokter nog maar even afwachten, en als het te lang zou duren werd er ingegrepen. Op eerste kerstdag was het al zover: ik kreeg een miskraam. Als je al twee kinderen hebt, valt die klap

met mee. Gelukkig hebben we daarna nog een kanjer van een dochter gekregen. Dat concert in Utrecht vergeten Dick en ik nooit meer.”

PLANNEN

Het is wennen, het idee dat BZN na vandaag niet meer bestaat. Pianist Dick Plat: „Iedereen heeft zo zijn plannen. Jan Keizer gaat door met zijn solocarrière, John heeft zijn studioactiviteiten, Jack gaat ongetwijfeld in een andere band spelen, Carola gaat zoals bekend een cd maken en ik ga zeker verder met een aantal leuke muzikale projecten.”

„Alleen Jan Tuijp heeft aangegeven dat hij zijn gitaar aan de wilgen hangt. Dat zou in mijn geval onvoorstelbaar zijn, want ik ben een muzikant die elke dag muziek maakt. Of ik nou optreed of niet, dat zal altijd zo blijven.”

Jan Tuijp: „Artiesten rijpen niet meer op een biljart in het café: ze worden formats van media-experts en als een raket gelanceerd in play-backshows, Idols, X Factor en niet te vergeten real-lifesoaps. Gelukkig hebben wij nog de herinnering aan al die enkele reizen naar de hemel, die we met BZN hebben gemaakt.”

Op reis met BZN stond voor een andere wereld, eentje waarin je niet sprak over thuis. Dat is veranderd, zegt Smit. „Ja, er spelen nu vier opa's in de band: de twee Jannen, Jack en Dick. Ze zijn daar zó ontzettend trots op, dat ze er honderduit over vertellen. Dat is toch wel een verandering, hoor. Die is ook heel goed te begrijpen, want daardoor beseffen we de betekenis van 41 jaar BZN. De band heeft twee generaties overleefd.”

ANS BOUWMANS

BZN, Tot Ziens! (14,95 euro) is samengesteld door Peter Visser